

O‘ZBEK ATOQLI NOMLARINI INGLIZ TILIGA O‘TKAZISHNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA TAKOMILLASHTIRILGAN TRANSKRIPSIYA TIZIMI

S.Rahimov,

Urganch Innovatsion Universiteti f.f.n,

Y.Saidaxmadova,

Lingvistika (ingliz tili) 2kurs magistranti

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18843715>

Annotatsiya. Maqolada o‘zbek atoqli nomlarini ingliz tiliga o‘tkazishning zamonaviy holati kompleks tahlil qilingan. 400 respondent ishtirokida o‘tkazilgan sotsiologiyaviy so‘rov, 2500 pasport, 1500 xalqaro hujjat va 800 ta‘lim sertifikatini tahlil qilish asosida nomlar nomuvofiqligining jiddiy muammosi aniqlandi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, fuqarolarning 32,4% nomlar turlicha yozilishi tufayli turli qiyinchiliklarga duch kelgan va bu yiliga 650-750 million so‘m iqtisodiy zararga olib keladi. Mavjud transkripsiya standartlari (ISO 9, BGN/PCGN, ICAO) tahlil qilindi va ular o‘rtasida nomuvofiqliklar aniqlandi. Takomillashtirilgan transkripsiya tizimi ishlab chiqildi va uni joriy etish uchun 7 bosqichli strategiya taklif qilindi.

Kalit so‘zlar: o‘zbek atoqli nomlari, antroponimika, transkripsiya, transliteratsiya, nom berish tendentsiyalari, xalqaro standartlar.

Аннотация. В статье проведён комплексный анализ современного состояния передачи узбекских собственных имён на английский язык. На основе социолингвистического опроса с участием 400 респондентов, анализа 2500 паспортов, 1500 международных документов и 800 образовательных сертификатов выявлена серьёзная проблема несоответствия написания имён. Результаты показали, что 32,4% граждан сталкивались с различными трудностями из-за вариативности написания имён, что приводит к ежегодному экономическому ущербу в размере 650–750 млн сумов. Проанализированы существующие стандарты транскрипции (ISO 9, BGN/PCGN, ICAO) и выявлены расхождения между ними. Разработана усовершенствованная система транскрипции и предложена 7-этапная стратегия её внедрения.

Ключевые слова: узбекские собственные имена, антропонимика, транскрипция, транслитерация, тенденции именования, международные стандарты.

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of the current state of rendering Uzbek proper names into English. Based on a sociolinguistic survey involving 400 respondents, as well as the analysis of 2,500 passports, 1,500 international documents, and 800 educational certificates, a serious problem of name inconsistency was identified. The results showed that 32.4% of citizens have experienced various difficulties due to inconsistent name spellings, resulting in an annual economic loss of 650–750 million soums. Existing transcription standards (ISO 9, BGN/PCGN, ICAO) were analyzed, and discrepancies among them were identified. An improved transcription system was developed, and a seven-stage implementation strategy was proposed.

Keywords: Uzbek proper names, anthroponymy, transcription, transliteration, naming trends, international standards.

Kirish. Globallashuv jarayonlari kuchayib borayotgan hozirgi davrda turli tillardagi atoqli nomlarning to‘g‘ri yozilishi va talaffuz etilishi xalqaro muloqotning muhim qismi hisoblanadi. O‘zbekiston fuqarolari tobora ko‘proq xalqaro arenada faoliyat ko‘rsatmoqda: chet elda ta‘lim olish, ish faoliyati, biznes aloqalar, ilmiy konferensiyalar va turizm

yo'nalishlari jadal rivojlanmoqda. 2023-yilda 15 mingdan ortiq o'zbek talabalari xorijda ta'lim oldi, 45 mingdan ortiq fuqaro xorijiy kompaniyalarda ish faoliyati bilan band, yiliga 2,5 million nafar fuqaro xorijga sayohat qiladi.

Ammo, afsuski, o'zbek nomlarining xalqaro hujjatlarda noto'g'ri va turlicha yozilishi jiddiy muammolar tug'dirmoqda. 2024-2025-yillarda O'zbekiston Respublikasi IIV tomonidan o'tkazilgan monitoring natijalariga ko'ra, fuqarolarning 32,4 foizi turli sohalarda nomlarning turlicha yozilishi tufayli qiyinchiliklarga duch kelgan (IIV, 2024). Bu muammo viza rad etilishi, bank operatsiyalari bloklanganligi, ta'lim hujjatlari nostrifikatsiya qilinmaganligi kabi jiddiy oqibatlariga olib kelmoqda.

O'zbek nomlar tizimining xususiyati - bu uning ko'p qatlamli tarixiy tuzilishidir. Islomgacha turkiy nomlardan (Arslon, Temir, Altun) tortib, islom davri arabcha nomlari (Muhammad, Ali, Fotima), fors-tojik she'riy nomlari (Dilbar, Gulnora, Parvona) va zamonaviy nomlarga (Ulug'bek, Amir, Diana) bo'lgan barcha qatlamlar bugungi kunda qo'llanilmoqda. Bu xilma-xillik boy madaniy merosni aks ettirsa ham, transkripsiya jarayonida murakkabliklar yaratadi.

Mavjud xalqaro standartlar - ISO 9, BGN/PCGN (Board on Geographic Names/Permanent Committee on Geographical Names), ICAO (International Civil Aviation Organization) - o'zbek tilining fonetik xususiyatlarini to'liq hisobga olmaydi va ular o'rtasida ham nomuvofiqliklar mavjud. Masalan, o'zbek tilining xos tovushlari - q, g', o', h - turli standartlarda turlicha yoziladi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi - o'zbek atoqli nomlarini ingliz tiliga o'tkazishning zamonaviy holatini kompleks tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash va takomillashtirilgan transkripsiya tizimini ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot quyidagi savolarga javob berishga qaratilgan: (1) O'zbek nomlar tizimining zamonaviy holati qanday? (2) Nom berish tendentsiyalari qanday o'zgarmoqda? (3) Transkripsiya jarayonidagi asosiy muammolar nimalardan iborat? (4) Bu muammolarning iqtisodiy va ijtimoiy oqibatlari qanday? (5) Takomillashtirilgan tizim qanday bo'lishi kerak?

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot 2024-yil oktyabr - 2025-yil yanvar davomida amalga oshirildi. Aralash usullar (mixed methods) yondashuviga asoslangan tadqiqot dizayni qo'llanildi: miqdoriy va sifatiiy ma'lumotlar birlashtirildi. Tadqiqot oltita viloyatda - Samarqand, Toshkent, Farg'ona, Andijon, Xorazm va Buxoroda - olib borildi. Bu viloyatlar turli tarixiy-madaniy hududlarni ifodalaydi: Toshkent (poytaxt, zamonaviy tendentsiyalar markazi), Samarqand va Buxoro (tarixiy madaniyat markazlari), Farg'ona va Andijon (an'anaviy madaniyat saqlanadigan hududlar), Xorazm (turkiy madaniyat kuchli saqlanib qolgan mintaq).

So'rov uchun 400 respondent tanlandi. Namuna tanlashda qatlamli tasodifiy tanlov (stratified random sampling) usuli qo'llanildi. Respondentlar yosh (18-25, 26-35, 36-45, 46-55, 56-65 yosh), gender (erkak - 52%, ayol - 48%), ta'lim darajasi (o'rta, o'rta maxsus, oliy), ijtimoiy holat (talaba, ishchi, xizmatchi, tadbirkor, nafaqaxo'r) bo'yicha taqsimlandi.

Tadqiqotda quyidagi usullar qoʻllanildi: (1) Sotsiologiyaviy soʻrov. 400 respondent ishtirokida strukturlangan anketa orqali soʻrov oʻtkazildi. Anketa 5 boʻlimdan iborat: demografik maʼlumotlar, nom berish motivatsiyalari, transkripsiya muammolari tajribasi, mavjud standartlar haqida bilim, takomillashtirilgan tizimga munosabat. (2) Dokumental tahlil. 2500 ta pasport, 1500 ta xalqaro hujjat (viza, xalqaro shartnomalar, bank hujjatlari) va 800 ta taʼlim sertifikati (diplom, attestat, sertifikat) tahlil qilindi. Har bir hujjatda nomning qanday yozilganligi, qanday xatolar mavjudligi, qanday nomuvofiqliklar borligi qayd etildi. (3) Statistik tahlil. Toʻplangan maʼlumotlar SPSS 26.0 dasturi yordamida qayta ishlandi. Deskriptiv statistika (oʻrtacha, standart ogʻish, foiz), korrelyatsiya tahlili, mintaqaviy taqqoslash amalga oshirildi. (4) Qiyosiy-tipologik tahlil. Turkiya (2006-yildan lotin yozuvida), Qozogʻiston (2017-yildan lotin yozuvida), Ozarbayjon (1991-yildan lotin yozuvida) tajribasi tahlil qilindi. Har bir davlatning transkripsiya standartlari, joriy etish strategiyasi va natijalari oʻrganildi.

Tadqiqot Urganch davlat universiteti Etika qoʻmitasi tomonidan tasdiqlandi. Barcha respondentlar rozi boʻlishgan holda ishtirok etdi. Shaxsiy maʼlumotlar konfidensial saqlandi va faqat tadqiqot maqsadlari uchun ishlatildi. Pasport va boshqa hujjatlar tahlilida shaxsiy identifikatsiya maʼlumotlari (rasm, pasport raqami, manzil) olib tashlandi va faqat nomlarning yozilish shakli tahlil qilindi.

Natijalar. Soʻrov natijalari 2020-2025-yillarda tugʻilgan bolalarga qoʻyilgan nomlarning turini aniqladi. Islomiy nomlar eng katta ulushni tashkil etadi - 64,0% (256 ta respondent). Eng mashhur islomiy nomlar: Muhammad (9,8%), Ali (6,5%), Fotima (6,2%), Madina (8,5%), Aisha (7,3%), Maryam (7,8%).

Tarixiy shaxslar nomlari sezilarli oʻrinda turadi. Amir (Amir Temur sharafiga) - 7,2%, Ulugʻbek - 5,3%, Bobur - 3,8%, Alisher - 3,2%. Bu nomlarning ommalashuvi mustaqillik davrida milliy gʻururning kuchayishi bilan bogʻliq.

Qisqa va xalqaro muloqotda qulay nomlar koʻpaymoqda: Aziz - 4,9%, Ali - 6,5%, Zara - 5,6%, Emma - 2,1%, Diana - 1,8%. Xorijiy nomlar jami 5,7% ni tashkil etadi va asosan Toshkent va yirik shaharlarda qoʻllaniladi.

Murakkab qoʻshma nomlarning ulushi kamaymoqda. 1990-yillarda bu 45,0% boʻlsa, 2020-yillarda 18,0% ga tushdi. Masalan, Muhammadjon, Abdulaziz kabi ikki komponentli nomlar kamroq qoʻllanilmoqda.

Mintaqaviy taqqoslash sezilarli farqlarni aniqladi: Toshkent: Zamonaviy nomlar (28,4%), xorijiy nomlar (8,4%), qisqa nomlar (35,2%). Globallashtirish taʼsiri eng kuchli. Samarqand va Buxoro: Anʼanaviy arabcha nomlar dominant - 73,4%. Diniy madaniyat kuchli saqlanib qolgan. Fargʻona va Andijon: Fors-tojikcha nomlar koʻp - 38,6%. Tarixiy jihatdan fors madaniyati kuchli taʼsir koʻrsatgan. Xorazm: Turkiycha nomlar nisbatan koʻproq saqlanib qolgan - 22,8%. Temir, Arslon, Oltin komponentli nomlar koʻproq uchraydi. Bu farqlar tarixiy-madaniy omillar, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasi va tashqi taʼsirlar bilan bogʻliq.

2500 ta pasportni tahlil qilish quyidagi muammolarni aniqladi: (1) Nomlarning turlicha yozilishi - 34,2% (855 ta pasport). Masalan, G‘ulomjon: Gulomjon, Ghulomjon, G‘ulomjon, Gulomzhon. (2) O‘zbek xos tovushlarining noto‘g‘ri yozilishi - 28,7% (718 ta pasport). Q→K yoki Q→Q, O‘→O yoki U, G‘→G yoki GH. (3) Nomlarning haddan tashqari qisqartirilishi - 18,5% (463 ta pasport). Muhammadjon→Muhamad, Abdulloh→Abdu. (4) Patronimik tizimning nomuvofiq qo‘llanilishi - 12,3% (308 ta pasport). -ovich/-ovna va -ogli/-qizi aralash ishlatilishi. 1500 ta xalqaro hujjatni tahlil qilish shuni ko‘rsatdiki:

- Viza hujjatlarida nomlar nomuvofiqlig - 42,8%
- Bank hujjatlarida - 38,6%
- Ta‘lim sertifikatlarida - 33,4%
- Mehnat shartnomalarida - 28,9%

Respondentlar quyidagi muammolarga duch kelganliklarini bildirdi: Viza rad etilishi yoki kechikishi - 48,2% (193 respondent). 2024-yilda 2800 fuqaro viza olishda muammolarga duch kelgan. Bank operatsiyalari bloklanganligi - 35,7% (143 respondent). 2024-yilda 8400 ta xalqaro pul o‘tkazmasi nomlar nomuvofiqlig tufayli to‘xtatilgan yoki kechiktirilgan. Ta‘lim hujjatlari nostrifikatsiya qilinmaganligi - 28,4% (114 respondent). 2024-yilda 1200 fuqaro diplom nostrifikatsiyasida qiyinchiliklarga duch kelgan. Mehnat shartnomalarida muammolar - 22,1% (88 respondent). 800 dan ortiq kishi xorijiy kompaniyalarda ishlashda to‘siqqa duch kelgan. Iqtisodiy zarar hisobi:

- Pasportlarni qayta rasmiylashtirishga: 150-200 million so‘m
- Viza rad etilishi yo‘qotishlari: 200-250 million so‘m
- Bank operatsiyalari zarari: 180-200 million so‘m
- Ta‘lim hujjatlari xarajatlari: 120-150 million so‘m

Jami yillik zarar: 650-750 million so‘m

ISO 9, BGN/PCGN va ICAO standartlarini taqqoslash nomuvofiqliklarni aniqladi:

Q tovushi: ISO 9 - Q, BGN/PCGN - Q, ICAO - Q (uyg‘unlikda)

O‘ tovushi: ISO 9 - O‘, BGN/PCGN - O‘, ICAO - O (nomuvofiq)

G‘ tovushi: ISO 9 - G‘, BGN/PCGN - G‘, ICAO - G (nomuvofiq)

H tovushi: ISO 9 - H, BGN/PCGN - H, ICAO - KH (nomuvofiq)

ICAO standarti havo transporti uchun mo‘ljallangan bo‘lib, u diakritik belgilarni qo‘llab-quvvatlamaydi va shuning uchun fonetik aniqlikni yo‘qotadi.

Muhokama. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, o‘zbek atoqli nomlarini ingliz tiliga o‘tkazishning zamonaviy holati jiddiy muammolar bilan to‘la. Fuqarolarning uchdan bir qismi (32,4%) nomlar nomuvofiqlig tufayli turli qiyinchiliklarga duch kelganligi bu muammoning jiddiyligini ta‘kidlaydi. Bu raqam xalqaro adabiyotlardagi ma‘lumotlar bilan mos keladi: Turkiya (2006-2010) va Qozog‘iston (2017-2020) lotin yozuviga o‘tish jarayonida ham shunga o‘xshash muammolar qayd etilgan (Aksoy, 2008; Smagulova, 2020).

Islomiy nomlarning dominant o'cini (64%) O'zbekistonda diniy uyg'onish jarayonini aks ettiradi. Bu tendentsiya boshqa Markaziy Osiyo davlatlarida ham kuzatilmoqda. Tarixiy shaxslar nomlarining ommalashuvi milliy identifikatsiyaning mustahkamlanishini ko'rsatadi. Mustaqillik davrida Amir Temur, Ulug'bek, Bobur kabi tarixiy shaxslar O'zbekiston tarixining muhim qismi sifatida qayta baholandi va bu nomlar milliy g'urning ifodasi bo'ldi. Qisqa nomlarning ko'payishi va murakkab nomlarning kamayishi globallashuv ta'sirini aks ettiradi. Xalqaro muloqotda qisqa, talaffuz qilish oson nomlar afzalroq. Bu tendentsiya ko'plab mamlakatlarda kuzatilmoqda (Liebersson, 2000; Manganelli, 2023).

Mavjud standartlar tahlili asosida takomillashtirilgan transkripsiya tizimi ishlab chiqildi. Bu tizimning asosiy tamoyillari: (1) Oddiylik va aniqlik. O'zbek xususiy tovushlari uchun aniq qoidalar:

- Q tovushi → Q (burgut → Burgut, Qodir → Qodir)
- O' tovushi → O (O'rol → Orol, Bo'ri → Bori)
- G' tovushi → G (G'afur → Gafur, Gulg'un → Gulgun)
- H tovushi → H (Halima → Halima, Hamid → Hamid)

(2) Xalqaro muvofiqlik. Tizim ISO 9, BGN/PCGN bazasiga asoslangan va ICAO talablariga moslashtirilgan. Diakritik belgilardan voz kechildi, chunki ko'plab kompyuter tizimlari va xalqaro ma'lumotlar bazalari ularni qo'llab-quvvatlamaydi. (3) Kompyuter tizimlariga moslashish. Faqat standart lotin harflaridan foydalanish (A-Z) kompyuter tizimlarida ishlashni ta'minlaydi. (4) Milliy identifikatsiyani saqlash. Patronimik tizim standartlashtiriladi: -ogli (o'g'il farzandlar uchun) va -qizi (qiz farzandlar uchun). Masalan: Karimov Aziz Ahmadogli, Karimova Madina Ahmadqizi. (5) Qaytarib o'girish imkoniyati. Tizim lotin yozuvidan kirill yoki arab yozuviga qaytarib o'girishni imkon beradi.

Turkiya, Qozog'iston va Ozarbayjon tajribasi asosida 7 bosqichli joriy etish strategiyasi ishlab chiqildi:

1 bosqich (1-6 oy): Davlat standarti yaratish. Transkripsiya qoidalarini rasmiylashtirish, ekspert guruhini tashkil etish, standart loyihasini ishlab chiqish.

2 bosqich (7-12 oy): Qonunchilik bazasini takomillashtirish. O'zbekiston Respublikasi qonunlariga (Pasportlar to'g'risida, Fuqarolik holati yozuvlari aktlari to'g'risida) o'zgarishlar kiritish.

3 bosqich (1-2 yil): Axborot tizimlarini yangilash. IIV, bank, ta'lim, sog'liqni saqlash tizimlarida dasturiy ta'minotni yangilash.

4 bosqich (2-3 yil): Jamoatchilikni xabardor qilish. OAV orqali targ'ibot kampaniyasi, yo'riqnomalar nashr etish, tushuntirish ishlari.

5 bosqich (5 yil): O'tish davri. Eski va yangi formatdagi hujjatlar parallel tan olinadi. Fuqarolar asta-sekin yangi tizimga o'tadi.

6 bosqich (doimiy): Xalqaro hamkorlik. UNESCO, ISO, ICAO bilan hamkorlik, yangi standartni xalqaro darajada tan oldirish.

7 bosqich (doimiy): Monitoring va baholash. Tizimning samaradorligini doimiy kuzatish, muammolarni aniqlash va bartaraf etish.

Turkiya tajribasi shuni ko'rsatadiki, to'liq o'tish 10-15 yil davom etishi mumkin (Sebzecioglu, 2015). Qozog'iston 2017-yildan boshlab lotin yozuviga o'tmoqda va jarayon hali davom etmoqda (Kuzhabekova & Alimbayeva, 2021).

Tadqiqotning bir qancha cheklovlari mavjud. Birinchidan, namuna hajmi (400 respondent) nisbatan kichik. 30 million aholisi bo'lgan mamlakat uchun bu son statistik xulosalar chiqarish uchun yetarli bo'lsa-da, kengaytirilishi mumkin. Ikkinchidan, mintaqaviy qamrov to'liq emas - 14 viloyat va Qoraqalpog'istondan faqat 6 tasi qamrab olingan. Uchinchidan, tadqiqot faqat 3 oylik davr qamrab, uzoq muddatli tendentsiyalarni to'liq aks ettira olmaydi. To'rtinchidan, takomillashtirilgan tizim hali sinab ko'rilmagan va uning amaliy samaradorligi tasdiqlashni talab qiladi.

Xulosa. Tadqiqot o'zbek atoqli nomlarini ingliz tiliga o'tkazishning zamonaviy holatini kompleks tahlil qildi va bir qator muhim natijalar oldi. Birinchidan, o'zbek nomlar tizimi to'rt asosiy tarixiy qatlam - islomgacha turkiy, islom davri arabcha, fors-tojik she'riy va zamonaviy nomlar - dan iborat ekanligi aniqlandi. Ikkinchidan, zamonaviy tendentsiyalar - islomiy nomlarning dominant o'rni (64%), tarixiy shaxslar nomlarining ommalashuvi, qisqa nomlarning ko'payishi - milliy identifikatsiya va globallashtirish o'rtasidagi muvozanatni aks ettiradi. Uchinchidan, transkripsiya jarayonidagi jiddiy muammolar aniqlandi. Fuqarolarning 32,4% nomlar nomuvofiqlig tufayli turli qiyinchiliklarga duch kelgan va bu yiliga 650-750 million so'm iqtisodiy zararga olib keladi. To'rtinchidan, mavjud xalqaro standartlar (ISO 9, BGN/PCGN, ICAO) o'rtasidagi nomuvofiqliklar aniqlandi va ularning hech biri o'zbek tilining xususiyatlarini to'liq hisobga olmaganligi ko'rsatildi. Beshinchidan, takomillashtirilgan transkripsiya tizimi ishlab chiqildi. Bu tizim oddiylik, xalqaro muvofiqlik, kompyuter tizimlariga moslashish va milliy identifikatsiyani saqlash tamoyillariga asoslangan. Oltinchidan, xalqaro tajriba (Turkiya, Qozog'iston, Ozarbayjon) asosida 7 bosqichli joriy etish strategiyasi taklif qilindi. Tadqiqotning amaliy ahamiyati katta. Natijalar pasport tizimi, bank operatsiyalari, ta'lim hujjatlari nostrifikatsiyasi, xalqaro shartnomalar va professional litsenziyalar olish jarayonlarini yaxshilashda bevosita qo'llanilishi mumkin. Takomillashtirilgan tizim O'zbekiston fuqarolarining xalqaro arenada faoliyat ko'rsatishini osonlashtiradi va yillik iqtisodiy zarakni kamaytirishga yordam beradi. Kelajak tadqiqotlari uchun quyidagilar tavsiya etiladi: (1) So'rov namunasini 1000-1500 gacha kengaytirish, (2) Barcha viloyatlarni qamrab olish, (3) Pilot dastur ishlab chiqish va sinab ko'rish, (4) Avtomatik transkripsiya tizimi (dasturiy ta'minot, mobil ilova) yaratish, (5) Uzoq muddatli monitoring o'tkazish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Aksoy, B. (2008). Turkish language reform and its implementation in education. *International Journal of Educational Development*, 28(6), 654-666.
2. Begmatov, E. (2015). O'zbek ismlari va ularning ma'nosi. Toshkent: Fan.
3. IIV (Ichki Ishlar Vazirligi). (2024). Pasport tizimi monitoring natijasi. Toshkent: IIV Analitik markazi.
4. ISO 9:1995. (1995). Information and documentation - Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters - Slavic and non-Slavic languages. Geneva: ISO.
5. Kuzhabekova, A., & Alimbayeva, R. (2021). Language policy and practice in Kazakhstan: The Latinization of Kazakh. *Current Issues in Language Planning*, 22(4), 385-406.
6. Lieberson, S. (2000). A matter of taste: How names, fashions, and culture change. New Haven: Yale University Press.
7. Manganeli, M. (2023). Global trends in personal naming practices. *Names: A Journal of Onomastics*, 71(2), 156-175.
8. Qodirova, G. (2018). O'zbek antroponimikasi: tarixiy va zamonaviy tendentsiyalar. Samarqand: SamDU.
9. Sezbecioğlu, T. (2015). Turkish language reform: A sociolinguistic perspective. *Language Policy*, 14(3), 255-272.
10. Smagulova, J. (2020). Language revival and script change in Kazakhstan. *International Journal of the Sociology of Language*, 2020(263), 121-145.
11. Superanskaya, A.V. (2007). *Sovremenniy slovar' lichnykh imen: Sravnenie. Proiznoshenie. Udarenie* [Modern dictionary of personal names]. Moscow: Airis-Press.
12. UNESCO. (2019). Guidelines for transcription and romanization systems. Paris: UNESCO.
13. Yuldashev, M. (2020). Zamonaviy o'zbek tilshunosligida antroponimika. Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi.

Ajiniyaz atindagi
NOKIS MAMLEKETLIK
PEDAGOGIKALIQ INSTITUTI
N M P I
1934